

softconsulting

Metode za upravljanje troškovima

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.
Konsultant za poslovni razvoj

Metod tradicionalnog upravljanja troškovima

- Koristi se kod razgraničavanja troškova preduzeća odnosno temelji se na:
  - troškovima direktnog materijala
  - troškovima direktong rada
  - troškovima proizvodne režije i
  - troškovima uprave i administracije.
- Nedostaci ove metode su:
  - ograničena upotrebljivost za odlučivanje
  - nedovoljno uvažavanje tržišta
  - vremenski pomak
  - manjkava dinamika.
- Pruža odgovor na pitanje: Gdje trošak nastaje?

Metod upravljanja troškovima temeljenih na procesu

- Direktni troškovi materijala i rada terete se tj. prate po fazama procesa proizvodnje, a troškovi proizvodne režije se dodaju direktnim troškovima na razini svake faze uz primjenu određenih “ključeva” rasporeda utemeljenih na troškovnim indikatorima.
- Pokazuje uzroke troškova proizvodne režije i stupanj njihovog pridruživanja direktnim troškovima svake faze u procesu proizvodnje.
- Pretpostavka za primjenu i razvijanje ovog modela su izgrađeni, dokumentovani i implementirani poslovni procesi tj. procesno orijentirana organizacija.
- Daje odgovor na pitanje: Gdje su uzroci troškova proizvodne režije?

Metod upravljanja troškovima temeljem aktivnosti

- Podrazumijeva raspoređivanje troškova po aktivnostima tj. prati kretanje troškova po pojedinim aktivnostima ili dijelu poslovnog procesa.
- Omogućava detektovanje i povezivanje stvarnih troškova sa svakim pojedinačnim proizvodom ili uslugom.
- Potrebno je provesti 5 aktivnosti u organizaciji:
  - analizu poslovnih aktivnosti
  - analizu direktnih troškova
  - praćenje troškova po aktivnostima
  - uspostavu mjerenja izlaznog proizvoda
  - analizu troškova.
- Pruža odgovor na pitanje: Zašto trošak nastaje?

Metod ciljnih troškova

- Metod podrazumijeva obuhvatanje i sistemsko mjerenje troškova uključenih u proizvod /uslugu sa kojima se ostvaruje planirani dobitak.
- Podrazumijeva ciljano trošenje naspram određivanja cijene na osnovu troška, a odlikuje se slijedećim:
  - određivanje cijene na osnovu troškova tj. počinje sa troškovima proizvoda kakvi jesu i sa očekivanim profitom koji je uzet u obzir
  - ciljno trošenje je tržišno orjentirano
  - ciljno trošenje počinje s pretpostavkom da kupac može da plati
  - troškovi se tretiraju kao simptomi, a ne kao uzrok ili rješenje
  - u ovom pristupu dizajneri proizvoda se moraju pobrinuti o odnosima između tehničkih aspekata, troškova proizvoda, cijene proizvoda i potražnje tržišta od samog početka.
- Pruža odgovor na pitanje: Koliki troškovi smiju biti?

Metod budžetiranja temeljeno na aktivnostima

- Metod polazi od utvrđivanja zahtjeva kupaca, a ne utvrđivanja troškova.
- Interes ove metode je usmjeren na kapacitet opreme i stepen njegove dostatnosti za ispunjenje zahtjeva koje postavlja kupac.
- Analizom kapaciteta važno je utvrditi kapacitet opreme i broj zaposlenih tj. ova metoda analizira troškove koji proizilaze iz korištenja materijalnih resursa i ljudskih potencijala.
- Ova metoda je pogodna menadžmentu za donošenje odluka o nivou raspoloživih kapaciteta i njihovoj dostatnosti za razvoj proizvoda ili usluga koje tržište zahtjeva.
- Pruža odgovor na pitanje: Koliki su kapaciteti preduzeća potrebni za zahtijevani proizvod ili uslugu?

Metod bilanse postignuća

- Metod na osnovu pažljivo odabranog skupa pokazatelja i mjera izvedenih iz strategije preduzeća obezbjeđuje planiranje i usmjeravanje aktivnosti preduzeća, te mjere postignuća iz različitih perspektiva na temelju povezivanja i uravnoteženja najvažnijih faktora uspješnosti.
- Temelji se na spoznaji o nedostacima postupaka obuhvaćanja troškova i 4 perspektive razvoja organizacije:
  - finansijska perspektiva
  - perspektiva kupaca
  - perspektiva internih poslovnih procesa
  - perspektiva usavršavanja i rasta broja zaposlenih.
- Pruža odgovor na pitanje: Koji su rezultati povezivanja i uravnoteženja faktora uspješnosti?

Metod Kaizen troškova

- Suština ovog metoda je u kontinuiranom smanjivanju troškova tokom odvijanja procesa proizvodnje primjenom određenih postupaka.
- Polazi od pretpostavke da se sve može napraviti bolje.
- Sedam je najvažnijih faktora koji se uvijek i iznova provjeravaju:
  - Što bi se trebalo učiniti?
  - Ko će to učiniti?
  - Zašto se to čini?
  - Kako je to učinjeno?
  - Kada se treba to učiniti?
  - Gdje bi to trebalo biti učinjeno?
  - Zašto to nije učinjeno drugačije?
- Pruža odgovor na pitanje: Može li bolje?

Metod analize vrijednosti

- Koristi se kako bi se utvrdio postupak kojim se nastoji kontinuirano smanjivati troškove.
- Specijalne vrste su:
  - utvrđivanje osnovne funkcije najzanimljivijeg proizvoda
  - ocjena funkcije putem komparacije
  - razvijanje alternativnih vrijednosti.
- U provedbi analize vrijednosti tj. višekriterijalnom analizom posmatraju se temeljni kriteriji: troškovi, vrijeme, kvalitet i rizik, a gdje se svaki pojedini od navedenih kriterija mogu posmatrati u pojedinoj varijanti kao glavni, gdje se analiza sprovodi u odnosu na ostala tri kriterija.
- Pruža odgovor na pitanje: Mogu li se troškovi još smanjiti?

Metod upravljanja troškovima kvalitete

- Metod se svodi na prepoznavanje, utvrđivanje i optimiziranje troškova kvalitete kao strukturnog elementa ukupnih troškova preduzeća.
- Troškovi kvalitete su troškovi koji nastaju pri osiguravanju zadovoljavajuće kvalitete i zadobivanju povjerenja u kvalitet proizvoda/usluga, kao i gubici koji se trpe kada kvalitet nije postignut.
- Svrha rada na troškovima kvalitete je utvrđivanje neusklađenosti u poslovnim procesima, a kako bi se trajno otklonio uzrok njihova nastanka i poslovni procesi učinili pouzdanim.
- Pruža odgovor na pitanje: Koji troškovi ne bi nastali kada bi se svaki posao dobro obavio prvi put?

Zaključak

Problemi upravljanja

Objektivni

1. Nepoznavanje ciljeva
2. Nepoznavanje trendova
3. Nepoznavanje normi
4. Nepoznavanje troškova
5. Neprilagođavanje promjenama

Subjektivni

1. Strah od novog
2. Strah od kontrole
3. Strah od "mlađih"
4. Strah od "papirologije"
5. Strah od troškova

Izvor:

- Brošura: Upravljanje troškovima i obrtnim sredstvima – Projekat InECo 2012.
- Grafički prikaz: <http://www.slideshare.net/dejanjeremich/nova-poslovna-filozofija-upravljanja-ljudskim-resursima>

Hvala na ukazanom povjerenju !

▶ Kontakt:

- lejla.softic@savjetnik.ba
- 061/897-262
- www.savjetnik.ba